

кірки. Сорти й декоративні форми *S. josikaea*, *S. villosa*, *S. emodi*, *S. reflexa*, *S. sweginzowii*, *S. x diversifolia* та *S. yunnanensis* досить легко розмножуються зеленими живцями в пору цвітіння. Найкращі результати укорінення можна отримати в умовах теплиці на дерев'яному стелажі, який запобігає перезволоженню субстрата та забезпечує йому надійну аерацію. Кращим субстратом є перліт середньої фракції та чистий крупнозернистий річковий пісок [3, с. 84].

В озелененні бузки найліпше виглядають на газоні: поодинокі й у вигляді різних за розміром і конфігурацією груп. Зі штамбових рослин варто створювати алеї, а з високорослих кущів – захисні живоплоти різної щільності. Досить декоративно виглядають кущі бузків на тлі високостовбурних дерев. Ритм цвітіння рослини в будь-якій групі має бути узгодженим. Найвищої ж декоративності види й сорти досягають лише в монокультурному саду бузків, де на значній площі, близько 1-2 га, буде художньо правильно (з погляду садово-паркового мистецтва) розміщена велика кількість рослин [3, с. 47].

Список використаних джерел

1. Термена Б. К., Даскалюк І. І. Перспективи використання інтродукованих видів *Syringa L.* в озелененні. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2003, вип. 13.5. С. 393–395.
2. Горб В. К. Природні популяції *Syringa josikaea* Jacq. f. в Українських Карпатах. *Укр. ботан. журн.* 1984, 41.№4. С. 62–64.
3. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія : навч. посібник. Київ: Вища шк., 2003. 199 с.

Дмитро ЗАДОРЖНИЙ, студент 1 курсу спеціальності
206 «Садово-паркове господарство»
Науковий керівник: **ПОТАПСЬКИЙ Юрій Васильович**, канд.
с.г наук, доцент кафедри садово-паркового господарства,
геодезії і землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

ВИРОЩУВАННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР ІЗ ЗАКРИТОЮ КОРЕНЕВОЮ СИСТЕМОЮ В ЛІСОВИХ ГОСПОДАРСТВАХ УКРАЇНИ

Ліси України, загальною площею близько 10,5 млн. га, в даний час характеризуються суттєвим переважанням штучних насаджень - лісових культур над природними.

Тенденція до переважання штучних насаджень над природними в нашій державі продовжує зберігатися. Залісення планово зрубаних ділянок відбувається, за рахунок використання садивного матеріалу із закритою кореневою системою. Досвід застосування садивного матеріалу із закритою кореневою системою в Україні та за кордоном переконливо свідчить про перспективність його для лісовідновлення, лісорозведення та озеленення. У багатьох випадках організація розсадників з виробництва садивного матеріалу із закритою кореневою системою економічно вигідніша порівняно з розсадниками, де вирощується традиційний садивний матеріал з відкритою кореневою системою [1, с. 391].

На сьогоднішній день дуже поширеним стало вирощування сіянців у контейнерах з оболонкою із пластикових матеріалів, паперу та сітчастої тканини, яка швидко розкладається після садіння контейнерів у ґрунт. Контейнери використовують як ємкості для вирощування сіянців, транспортування садивного матеріалу на лісокультурну площу, а також як оболонку для створення стандартної форми кому субстрату та дають змогу використовувати механізоване їх садіння. Контейнери і упаковки для вирощування садивного матеріалу з закритою кореневою системою розділяють на висаджувані та невисаджувані з рослинами на лісокультурну площу [2, с. 88].

Однією з найпоширеніших у світі технологій виробництва таких сіянців є метод “Пейперпот”, розроблений японськими спеціалістами. Поточна лінія для вирощування сіянців у паперових контейнерах з торфом створена у Фінляндії. Вона включає транспортер для подавання субстрату, вібратор для ущільнення субстрату, конвеєр, пневматичну сівалку та бункер для піску. У складеному

вигляді вони займають мало місця, через що дуже зручні для зберігання. Кожний блок у робочому стані займає площу розміром 35 × 94 см (1066 комірок на 1 м²). Технологія виробництва такого садивного матеріалу полягає у наступному: у найбільш зручний час (це може бути і зимовий період, коли не зайняті робітники) паперові контейнери закріплюють на піддонах, подають конвеєром під бункер, де їх заповнюють субстратом; на вібраційному столі субстрат ущільнюють. У другій декаді березня (при вирощуванні в теплиці) насіння за допомогою пневматичної сівалки висівають у комірки. Потім піддони подають під бункер, де насіння присипають шаром піску. Піддони з насінням поміщають на 3-4 місяці у теплиці з автоматизованим підігрівом і зрошенням. Під дією вологи оболонки відділяються одна від однієї. У липні сіянці досягають стандартних розмірів і придатні до висаджування на лісокультурну площу. Перед садінням сіянці обробляють фунгіцидами і разом з піддонами відправляють на місце висаджування. Останнє виконують за допомогою садивної труби або спеціального садивного інструменту. У зв'язку із значною економією насіння цей метод особливо перспективний при вирощуванні садивного матеріалу з насіння з поліпшеною спадковістю [3, с. 611].

Використання садивного матеріалу із закритою кореневою системою порівняно із сіянцями, які вирощені з відкритою кореневою системою, має такі переваги:

- ефективніше використання насіння;
- можливість цілеспрямованого регулювання росту сіянців;
- оптимізація їх живлення;
- проведення садіння лісових культур протягом усього вегетаційного періоду садивним матеріалом із добре розвинутою та максимально збереженою кореневою системою;
- висока приживлюваність сіянців із закритою кореневою системою;
- зменшення періоду після садивної депресії їх росту та кращій приріст забезпечують можливість суттєвого зменшення густоти садіння;
- зниження собівартості вирощування лісових культур завдяки скороченню витрат на доповнення та догляд за ними.

Список використаних джерел

1. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення та лісорозведення в Україні: Монографія. Харків: Прапор, 2006. с. 384-395
2. Інструкція з впорядкування лісового фонду України. Ч. 1. Польові роботи. Ірпінь, 2006. с. 75-90.
3. Гордієнко М.І., Гузь М.М., Дебринюк Ю.М., Маурер В.М. Лісові культури. Львів: Камула, 2005. с 608-616.

КОДЖЕБАШ Анастасія, аспірантка, викладач-стажист кафедри лісового господарства

КОДЖЕБАШ Андрій, провідний інженер дендролобригади відділу дендрології та паркобудівництва.

Заклад: НДП «Софіївка» НАН України,

Науковий керівник **ШЛАПАК Володимир Петрович**, доктор с.-г. наук, професор, завідувач кафедри лісового господарства.

Заклад вищої освіти «Уманський національний університет садівництва», м. Умань

ТОПІАРНІ ФОРМИ ПАРКУ «ФЕНТЕЗІ» («НОВА СОФІЙКА») ТА ДОГЛЯД ЗА НИМИ

Топіарне мистецтво є однією з форм ландшафтної архітектури. Словники визначають поняття топіарі (topiary) як мистецтво художнього обрізання та надання декоративних форм кроні дерев та кущів. Топіарні сади – один з найдавніших видів мистецтва, що розвивалося та змінювалося впродовж століть та знаходило свою ланку в мистецтві багатьох епох [1].

У липні 2015 року в місті Умань у якості нової експозиційної ділянки Дендрологічного парку «Софіївка» (квартал 51) було відкрито парк «Фентезі» або «Нова Софіївка». У даному парку широко використовуються топіарні форми, вони представлені живоплотами з туї західної (*Thuja occidentalis* L.), бордюрами з таволги японської (*Spiraea japonica* L.), простими топіарами у вигляді куль з тису ягідного (*Taxus baccata* L.), бонсаями з сосни (*Pinus* L.), а